

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. XLIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

scitur. Eò ² tibi diligentius viuendum est. Tunc felicem te esse iudica, cum poteris in A publico viuere, cum te parietes tui regent, non abscondent: quos plerumque circumdatos nobis iudicamus, non vt tutius viuamus, sed vt peccemus occultius. Rem dicam, ex qua mores æstimes nostros, vix quemquam inuenies, qui possit aperto ostio viuere. Inuitores conscientia nostra, non superbia opposuit. Sic viuimus, vt deprehendi sit, subito adspici. Quid autem prodest recondere se, & oculos hominum auresque vitare? Bona conscientia turbam aduocat, mala etiam ³ in solitudine anxia atque sollicita est. Si honesta sunt quæ facis, omnes sciant: si turpia, quid refert neminem scire, cum tu scias? O te miserum, si contemnis ⁴ hunc testem.

EPIST. XLIV.

PVL CRA epistola. Nemo se à stirpe contemnat, si ad Sapientiam, id est Virtutem, venit. B Hæc sola nobilitat.

ITERVM tu mihi te pusillum facis, & dicis, malignius tecum egisse naturam prius, deinde fortunam? cum possis te eximere vulgo, & ad felicitatem omnium maximam emergere. Si quid aliud est in philosophiâ boni, hoc est, quod stemma non inspicit. Omnes si ad primam originem reuocentur, ¹ à diis sunt. Eques Romanus es, & ad hunc ordinem tua te ² perduxit industria: at mehercules multis ³ quattuordecim sunt claussi. Non omnes curia admittit: castra quoque, quos ad laborem & periculum recipiunt, ⁴ fastidiosè legunt. Bona mens omnibus patet: omnes ad hoc sumus nobiles. nec reicit quemquam philosophia, nec eligit: omnibus lucret. Patricius Socrates non fuit: Cleanthes aquam traxit, & rigando hortulo locauit manus: Platonem ⁵ non accepit nobilem philosophia, sed fecit. Quid est quare desperes his te posse fieri parem? omnes hi ⁶ maiores tui sunt, si te illis geris dignum. Geres autem, si hoc protinus tibi persuaseris, à nullo te nobilitate superari. Omnibus nobis toridem ante nos sunt. nullius non origo vltra memoriam iacet. ⁷ Plato ait: Neminem regem non ex seruis esse oriundum, neminem non seruum ex regibus. Omnia ista longa varietas miscuit, & sursum deorsum fortuna versauit. Quis ergo generosus? ad virtutem bene à naturâ compositus. Hoc vnum est intuendum. alioqui si ad vetera reuocas, nemo non inde est, ⁸ ante quod nihil est.

A pri-

2. TIBI DILIGENTIVS.] *Scripti vocem inferunt, tibi dic diligentius. Lego, tibi dein diligentius: aut, tibi, dico, diligentius.*

3. IN SOLITVDINE ANXIA.] *Tertullianus: Nullum maleficium sine formidine est, quia nec sine conscientia sui.*

4. HUNC TESTEM.] *Nam vt Polybius in fragmentis: Οὐδ' εἰς ἄλλος ἔτε μάρτυς ἐστὶ φοβερὸς, οὐτε κατ' ἑαυτὸν δειδὸς, ὡς ἢ συνισίς, ἢ κατοικοῦσα ταῖς ἰκτάων λογαῖς: Nullus neque TESTIS tam formidabilis, neque iudex tam grauis, quam Conscientia, quæ mentibus cuiusque infidet & inhabitat.*

EPIST. XLIV. I. A DIIS SVNT.] *Decerpti ab athere, sapius dictum & dicendum.*

2. PERDVXIT INDVSTRIA.] *Non natus es Eques, sed factus. Censum industriâ quæstisti, & ex eo dignitatem.*

3. QVATTVORDECIM.] *Gradus in theatris, proprii & lepositi Equitibus.*

4. FASTIDIOSÈ LEGVNT.] *Nam etatem, genus, mores, censum etiam (olim quidem) inspiciebant. Nos in Militiâ, lib. 1.*

5. NON ACCEPIT NOBILEM.] *Alij contrâ, & assensu traditum, Platonem nobilem utrimque fuisse. Apuleius De Dogmate Plat. Aristo ei fuisse pater dictus est: ceterum Perictione Glauci filia mater fuit. Et de vtroque, nobilitas satis clara. Nam Aristo pater, per Codrum, ab ipso Neptuno originem duxit: ab Solone sapientissimo maternus deriuatus est sanguis. Hæc ipsa Laërtius, atque alij, tradiderunt: & puer adeo, aurum nobilitatis insignie in auriculâ gestauit, scriptum eidem Apuleio. Quomodo non ergo nobilem accepit? sed cape & adiuua, non sic nobilem celebremq̃.*

6. MAIORES TVI SVNT.] *At libris negatio additur, non sunt: reitè, si interrogando essent.*

7. PLATO AIT.] *Vbi, alius dicit. Ego contrâ in eo legi: Reges ex regibus oriundos, donec ad Iouem origo reuocetur: Alcibiade primo. Vera tamen illa dictio: & periodos aui fortunæq̃, si vides, eunt hac in orbem.*

8. ANTE QVOD NIHIL EST.] *An quia è calo & astris sumus, quæ prima in rebus? An verius, è primis principis omnes, Deo & Materîâ?*

9. ATRIVM

AA primo mundi ortu, vsque in hoc tempus, perduxit nos ex splendidis fordidisque alternata series. Non facit nobilem atrium plenum fumosis imaginibus. nemo in nostram gloriam vixit: nec quod ante nos fuit, nostrum est. ¹⁰ Animus facit nobilem: cui ex quacumque conditione supra fortunam licet surgere. Puta itaque te non esse equitem Romanum, sed libertinum: potes hoc consequi, ut solus sis liber inter ingenuos. Quomodo? inquis. si mala bonaque non populo auctore distinxeris. Intuendum est, non unde veniant, ¹¹ sed quò eant. Si quid est quod beatam vitam potest facere, id bonum est suo iure: deprauari enim in malum non potest. Quid est ergo, in quo erratur? cum omnes beatam vitam optent, quòd instrumenta eius pro ipsa habent, & illam dum petunt, fugiunt. Nam cum summa beatæ vitæ sit solida securitas, & eius ¹² inconcussa fiducia, sollicitudinis colligunt causas, & per insidiosum iter vitæ non tantum ferunt sarcinas, sed trahunt. Ita longius ab effectu eius quod petunt, semper abscedunt, & quò plus operæ impendunt, hoc se magis impediunt, & feruntur retrò. Quod euenit in labyrintho properantibus, ipsa illos velocitas implicat.

EPIST. XLV.

NON multis libris, sed bonis, ad Sapienciam opus. Veteres superflua quedam, aut arguta, frustra scripsisse. Tum contra cauillos, & vocam captiones. Res, res, & earum discrimina querenda: quis Beatus, & quod verè Bonum?

LIBRORVM istincinopiam esse quereris. Non refert quàm multos, sed quàm bonos habeas. lectio certa prodest, varia delectat. Qui quò destinavit peruenire vult, vnam sequatur viam, non per multas vagetur. non ire istud, sed errare est. Vellem, inquis, magis libros mihi quàm consilium dares. Ego verò ¹ quoscumque habeo mittere paratus sum, & totum horreum excutere: me quoque isto si possem, transferrem, & nisi mature te finem officij sperarem impetraturum, hanc senilem expeditionem indixissem mihi: nec me Charybdis, & Scylla, & ² fabulosum istud fretum deterrere potuisset. Transnatastem ista, non solum traicissem, dummodò te complecti possem, & præsens aestimare quantum animo creuisses. Ceterum quòd libros meos tibi mitti delideras, non magis ideo me disertum puto, quàm ³ formosum putarem, si imaginem meam peteres. Indulgentiæ scio istud esse, non iudicij: & si modò iudicij est, indulgentia tibi imposuit. Sed qualescumque sunt, tu illos sic lege, tamquam verum quæram adhuc, non sciam, & contumaciter quæram. Non enim me cuiquam mancipavi, nullius nomen fero: multum magnorum virorum iudicio credo, aliquid & meo vindico. Nam illi quoque non inuenta, sed querenda nobis reliquerunt: & inuenissent forsitan necessaria, nisi & ⁴ superflua quæsisent. Multum illis temporis verborum cauillatio eripuit, & captiosè dispu-

D 9. ATRIVM PLENVM.] Romanus proprie mos, collocandi in tabulariis per atria imagines maiorum: atque ex his nobilitas aestimata. Aperiunt & asserui i. Elect. cap. XXIX.

10. ANIMVS FACIT NOBILEM.] Ita verò, ille alius, bonus & hanc laudem & titulum habet: vel Euripide iudice.

τὸς ἰδὲ ἀνδρείος φῶς
καὶ τὸς δικάσιος, ἢ τὸς κριτῶν δόξασμάτων,
καὶ ἰσοδελῶν, ἐν γένεσι τῶν λέγων:

namque ab animo strenuos,
Iustosq; quamvis orti & e feruis sient,
Stirpe anteire vulgò nobiles puto.

11. SED QVÒ EANT.] Bonis hoc tale ad Antigonum: O rex, sagittaris si opus habes, non Unde sint interrogas, sed scopum proponis, & qui

tangunt, eligis: sic & alios explora, non Unde, sed Quales sint.

12. INCONCVSSA FIDVCTIA.] Inter alia Stoicorum. & nimis: Sapientem sibi fidere, se eorum sui esse.

EPIST. XLV. I. QVOSCVMQVE HABEO.] Meos præferim, & illos Lucilius petebat.

2. FABVLOSVM.] Non falsum, sed fabulis auctum. Sic Hydaspes fabulosus, in Horatio: de quâ fama & fabule.

3. FORMOSVM PVTAREM.] Non ergo videtur fuisse, in corpore quidem, nam animo, quid pulchrius?

4. SVPERFLVA QVÆSISSENT.] Cacoiches philosophantium olim, nuper, hodie. Ipsi Stoici in hac culpa, ante omnes Chrysippus.